

בשבילי הפרשה

ישיבת מיר ירושלים

גיליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר

פרשת ויקהל פקודי, תשפ"ו

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD - 6:53	Minneapolis, MN - 6:58
Brooklyn, NY - 6:42	Miami, FL - 7:10
Chicago, IL - 6:35	Monsey, NY - 6:42
Houston, Texas - 7:10	Montreal, Quebec - 6:39
Johannesburg, S. Africa - 6:08	Passaic, NJ - 6:43
Lakewood/Deal, NJ - 6:43	Toronto, Ontario - 7:03
London, UK - 5:46	Yerushalayim - 5:09
Los Angeles, CA - 6:41	Zurich, Switzerland - 6:10

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצער שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

להשתמש על גבי ארון הקודש

האיריבו הפוסקים לענין תשמיש של גאי ע"ג בהכ"נ.

וע' מ"ב בשם פאר הדור ע"ד שכתב שלא להשתמש ע"ג ההיכל. (וע' בקריינא דאגרתא ח"ב ש"ל ועוד שהעידו על ווארשא ועוד שנהגו להקל לענין לדרו ע"ג בהכ"נ. ולא דנו כלל מה עשו על מעל ארה"ק, מיהו אולי באמת החמירו, ואין ראה אלא שהיו גרים למעלה ואין אנו יודעים מה עשו על ארה"ק)

וע' ברכי"א דאולי עונש הט"ו לא היה משום שדר ע"ג בהכ"נ אלא משום שהיה על ארה"ק, ולפי"א אולי גם החומרא של כל שימוש על ארה"ק יש בו ענין סכנה.

ובמ"ב משמע דאסר ע"ג ארה"ק כל תשמיש, וע"ש פאר הדור לא להניח שם כלי מלאכתו. (וע' יביע אומר ח"ו כ"ו להתייר ארון בגדים. וכנראה כל שאין האיש דר שם לא נאסר, אלא עומד חוץ לארון ומוציא ממנו).

(ובמ"ב סקמ"ב הביא ממו"א אף דכתב רמ"א מדינא אם הבית קודם שרי שינה ע"ג בהכ"נ, אבל שומר נפשו ירחק, וכ"ש מעל ההיכל. אבל באמת ע"ג ההיכל הביא לעיל לאסור כל תשמיש).

ויש לעיין בקומה מפסקת מע"ג ארה"ק, ולכא"י מה דאסרו אבני נור ל"ב ועוד מעל בהכ"נ בכה"ג הוא משום סברת הט"ו שמפסיק התפלה, משא"כ מעל ארה"ק דאין ניכר. וכן הביאו בשם עיקרי הד"ט יו"ד כ"ו ל' מעשה רב בדרות לפניו שלא עשו שום שימוש ע"ג ההיכל, וכדעת הרמב"ם, אבל בקומות עליונים לא עשו שום היכר. ומאידך הביאו בשם ארחות חיים קנ"א בסופו בשם מאורי אור להחמיר גם בזה.

וע' מנחת צבי ח"ב א' ח' בשם ס"ח וחיים שאל דתשמיש גאי כגון בית הכסא אסור אפילו הרבה קומות ע"ג ארה"ק. וכפשוטו הלשון משמע כלשון השו"ע גם בשינה שהוא תשמיש גאי. ודלא כעיקרי הד"ט. (מיהו יש לעיין היכן מצינו שני גדרים לענין ע"ג ארה"ק. ואולי ס"ל דתשמיש גאי באמת אסור ע"ג כל הבהכ"נ ואפילו קומה עליונה כדברי אבני נור, אלא שמקילים מחמת תנאי או כי הבית קדמה או כי בפאר הדור משמע להקל, ואין לסמוך על קולות אלא אלא לענין ע"ג בהכ"נ ולא לענין ע"ג ארה"ק עצמו. וביותר י"ל לטעם הט"ו כדי שהתפלה תעלה, ואולי פשוט טפי שהתפלה עולה דרך ארה"ק).

וכתבו האחרונים דחומרא של ארה"ק הוא רק בתוך קדושת בהכ"נ ולא כל יחיד שיש בביתו ס"ת. והדיוק ממה שכתב הרמב"ם היכל. (ולכא"י יש לדחות שכתב היכל דקמ"ל אפילו אין ס"ת בארה"ק, או דקמ"ל כל הארה"ק, וע' הליכות שלמה).

ולענין קדושת הארון עצמו ע' רמ"א קנ"ד דלא מיקרי ארון קודש אלא כמין ארגו שאינו עשוי רק לכבוד התורה אבל ארון הבני בחומה שנעשה לשמירה לא מיקרי תשמיש קדושה. אכן נראה דלענין להשתמש ע"ג ס"ת בהיכל אין נ"מ למה נעשה הארה"ק.

מורנו הגאון הרב אליהו ברוך פינקל זצלה"ה

את החג במחיצת משפחתם בחו"ל.

זמן קצר לאחר ההמראה קרא מורנו הגרא"ב פינקל זצ"ל לכמה מהבחורים שישבו לידו ושאל אותם קושיה חמורה בסוגיית שווה פרוטה במדי, ולא נחה דעתו עד שראה שהשאלה כואבת ומציקה להם, והם "טרודים לדעת את סודה".

כך נהג עם כל הבחורים שעברו ליד מקומו, עד שלאחר כשעה נשמע קול ד' בהדר בכל רחבי המטוס, והיתה כל הגולה כמדורת אש. כך במשך כעשר שעות נשא ונתן במלחמתה של תורה עם עשרות עשרות של בחורים, כאשר אחד מן הנוכחים רושם את ההערות וההארות שנאמרו באותו מעמד ועלו לכדי מחברת שלמה.

כ"ד באדר ב' תשס"ח

שמחת התורה של מורנו הגאון הרב אליהו ברוך פינקל זצלה"ה היתה ניכרת על פניו ומשתפכת על כל סביבותיו, כשאת פניו ממלאת אותה הארת פנים מופלאה אשר היתה לשם ולתהילה.

הגאון רבי משה שפירא זצלה"ה בהספדו בהיכל הישיבה הקדושה אמר כי על אהבתו לתורה וחיותו בה, ניתן לומר, כי היו לא רק בבחינת "צמאה לך נפשי", כי אם בבחינת "כמה לך בשרי".

אברך ת"ח שנסע במחיצתו לארה"ב סיפר כך:

הימים היו ימי ערב פסח, המטוס היה מלא מפה לפה בבני ישיבה מישיבות שונות ששבו לעשות

הנשאים הביאו את אבני השוהם ואת אבני המלואים לאפוד ולחושן (לה, כז)

רש"י: א"ר נתן מה ראו נשיאים להתנדב בחנוכת המזבח בתחילה ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחילה, אלא כך אמרו נשיאים: יתנדבו ציבור מה שמתנדבין ומה שמחסרין אנו משלימין אותו, כיון שהשלימו ציבור את הכל שנאמר (שמות לו, ז) והמלאכה היתה דים, אמרו נשיאים מה עלינו לעשות הביאו את אבני השוהם וגו', לכך התנדבו בחנוכת המזבח בתחילה, ולפי שנתעצלו מתחילה נחסרה אות משמם והנשאים כתיב.

הקשה מורנו הגאון הרב אליהו ברוך פינקל זצלה"ה, דמדברי חז"ל אלו שהביא רש"י מבואר שהנשיאים הם שהביאו את אבני השוהם ואבני המלואים, אך בגמ' ביומא (דף ע"ה ע"א) פירשו תיבת 'הנשאים' דהיינו עננים, שהם הביאו את אבני השוהם ואבני המלואים, ויעיין בתרגום יונתן בן עוזיאל שצירף את שני הפירושים בחדא מחתא, וצ"ב.

וביאר, דהנה יש לעיין בעיקר דברי חז"ל שהביא רש"י, מדוע נצטערו הנשיאים משום שהשלימו ציבור את הכל, והרי כיון שחסרו אבני השוהם ואבני המלואים שהיו נצרכים לאפוד ולחושן, הרי נמצא שעדיין לא השלימו העם כל הנצרך למשכן, וא"כ הרי נתקיימה מחשבתם שבתחילה להמתין ולהשלים כל מה שיחסרו העם, והרי אבני שוהם ואבני מלואים לאו מילתא זוטרתי ניהו, שהם היו אבנים יפות ויקרות.

אלא מעתה נראה לומר דוהי כוונת התרגום יונתן ליישב זה, דהיינו שבאמת לא היה בנמצא אף בידי הנשיאים אבני שוהם ואבני מלואים, וממילא לא היתה האפשרות בידם להביא את נדרבתם, וזהו שנצטערו שלא יהיה להם חלק במשכן, אלא שזכות הנשיאים שנצטערו על הדבר עמדה להם שהם מצאו את אותם האבנים שהביאו העננים, ונקראת הנדבה על שמם, אך מ"מ נחסרה אות משמם מפני שלא הודרו בנדרבתם בתחילה כמבואר ברש"י.

משלחן רבי אליהו ברוך

תפילות בעת מלחמה

מאמרים שאמר מרן רה"י שה"ת מרן הרב חיים שמואלביץ זצלה"ה בימי מלחמת יום הכיפורים בשנת תשל"ד ונכתבו בכתב ידו.

איתא בברכות (סג א) כל המרפה עצמו מדברי תורה אין בו כח לעמוד בעת צרה וכו'. הרי שהכח לעמוד בעת צרה הוא, חיזוק בלימוד התורה. ועל בני הישיבות מוטל חיוב זה ביותר. ובבין הזמנים שהוא זמן של רפיון צריך חיזוק גדול בעת צרה זו.

ועל האברכים לומר לנשותיהם מאמר חז"ל (ברכות יז, א וע"י סוטה כא א) ששאלו, נשים במאי זכיון, הגם שיש להן מצוות ומעשים טובים הרבה, אין להן זכות קיום כלל בלי לימוד תורה, גם בזמן הרגיל, וק"ו בעת צרה זו. ותירצו בגמ' שם דזכות קיומם הוא במאי דנטרן לגברייהו עד דבאין מבית תלמודם ומוליכין בניהם לתלמוד תורה. וזאת עליהם להודיע לנשותיהם, שזכות קיומן הוא, בהשתתפותן בלימוד תורה של בעליהן, כמו שנתבאר, ובפרט בעת צרה כזאת.

ואמרו ז"ל (ויקרא רבה פכ"ח, ו) דכשמצא המן הרשע את מרדכי הצדיק לומד עם בני ישיבתו הלכות מנחת העומר, אמר למרדכי, עומר שלכם דחה עשרת אלפים שקלים שלי. הרי שגם המן הרשע ידע שהצלת ישראל היא ע"י לימוד התורה.

ובעירובין (סג, ב) אמרו ז"ל דכשבא המלאך וחרבו שלופה בידו אל יהושע, [וברש"י שם דחרבו שלופה מורה על פורענות], שאל אותו יהושע על איזה חטא בא על ביטול תורה או על ביטול התמיד שלא הביאו, ענה לו המלאך "עתה באתי", על חטא של ביטול תורה בא. וברש"י, שהיו עסוקין במלחמה ביום, ולא היה להם עת לעסוק בתורה אלא בלילה, מיד וילן יהושע בלילה ההוא בתוך העמק, וא"ר יוחנן מלמד שלן בעומקה של הלכה. לא סתם לימוד תורה, אלא בתוך העמק של לימוד תורה, "עומקה של הלכה", וזהו שהצילם מחרבו שלופה בידו של המלאך, כמו שנתבאר. זהו העצה הראשונה בעת צרה הזאת.

והעצה השניה היא תפילה, שהרי כתיב במלחמת מדין שתי פעמים אלף למטה אלף למטה (במדבר לא ד). ואמרו ז"ל (במדבר פכ"ב, ג) דאלף למטה מכל שבט ושבט הוא למלחמה, ואלף השני מכל שבט ושבט הוא לתפילה. הרי שצריכין חד כנגד חד, אחד המתפלל נגד אחד הלוחם, וזהו חידוש גדול בתורת חיוב התפילה בנדון זה.

ובענין המבול כתיב שתי פעמים: "מי נח" (ישעיה נד, ט). הרי שהמבול נקרא על שמו של נח כאילו הוא הביא אותו, עכ"פ הוא הגורם לזה. והטעם אמרו ז"ל (זהר נח) לפי שלא התפלל על בני דורו. וזה נאמר על תפילת יחיד בדור שכולו חמס, ק"ו לתפילת רבים של ישיבה שלמה דילן, שגדול כח תפילת רבים.

ומשה רבינו תבע את כלל ישראל שלא התפללו בעדו שיחיה ויביא אותם לארץ ישראל (דב"ר פ"ג, יא), הרי שבכח תפילת רבים להועיל יותר מתקט"ו תפילות של משה רבינו שלא הועילו לו.

ובסיום השיחה אמרנו שני יסודות ואלה המה: א. מאמרם ז"ל (ב"ב י, ב) דהרוגי לוד אין כל בריה יכולה לעמוד במחיצתן. והוא משום שמסרו נפשם בעד ישראל. וכזה אני אומר על אלה שמוסרים נפשם עבור הצלתנו, שאין כל העולם יכול לעמוד במחיצתם. והחיוב שיש עלינו להתפלל עליהם הוא בלי גבול, שהרי רק עבור פותח פתח לחברו אמרו ז"ל (שמו"ר פ"ד ב) נפשו חייב לו, ק"ו למי שמוסר נפשו בעדנו החיוב עלינו בלי גבול הוא.

ויסוד הב' הוא שלא לפחד, שזה עיקר סכנת המלחמה, ומשום זה אמרה תורה כמה לאוין שלא לפחד במלחמה, ואמרו (סוטה מד, ב) שתחילת נפילה ניסה, שהוא הפחד והמורא. ומצינו (ש"א יז לז"ז) שכשאמר דוד לשאול המלך שאינו ירא מפני גלית הפלשתי התיר לו ללכת להלחם אתו.

ובחז"ל מצינו תביעה על יעקב במאי דכתיב (בראשית לב, ח) וירא יעקב מאד ויצר לו. ואמרו ז"ל (ב"ר פ"ע"ג, ג) עשו לדרכו הולך ואתה שולח לו כה אמר עבדך יעקב, וכתיב (משלי כו, יז): מחזיק באזני כלב עובר מתעבר על ריב לא לו. הרי שאף שעשו הולך להלחם וארבע מאות איש עמו, ובחז"ל (ילקוט וישלח רמז לב) שכל אחד מהם היה ממונה על ארבע מאות איש, נמצא שעשו הולך להלחם עם יעקב וק"ס אלפים איש עמו, ואפ"ה אין לירא מהם ועדיין עשו לדרכו הולך, והמתירא ממנו דומה למחזיק באזני כלב עובר, שזה נותן לו כח לישוך.

אך תנאי למה שאינו ירא, הוא כמאמר הבעל תשובה (הושע יד ד), אשור לא יושיענו [הכוונה אצלנו לארה"ב], על סוס לא נרכב [הכוונה אצלנו על אווירונים שלא יצילונו], ולא נאמר עוד אלהינו למעשה ידינו [זהו הצבא], אשר בכך ירוחם יתום, שאין לו שום משענת רק ד' לבדו יצילונו.

מדוע לא ניכרת התעוררות לתפילה?! ישן אדם על מיטתו במנוחה כמאז ומקדם, ולא נתעורר כלל מהמצב הנורא?! גם בלימוד התורה לא ניכרת התעוררות גדולה, ומדוע?

ואמרתי בזה,

כתוב בתורה, אצל הגר, כשראתה את מצב בנה החולה אנוש, אחרי שכלו המים מן החמת, שזה היה רפואתו היחידה למחלתו האנושה, ותשלך את הילד תחת אחד השיחים, ותלך ותשב לה מנגד הרחק כמטחוי קשת כי אמרה אל אראה במות הילד (בראשית כא טו-טז), הרי שהוקל לה כשנתרחקה ממנו קצת. וכתוב שם עוד פעם ותשב מנגד, וברש"י: דכשנתחזקה מחלתו הוסיפה להתרחק. הרי שאף שאהבת אם את בנה היא גדולה למאוד, אפילו הכי הוקל לה כשנתרחקה מראות אותו.

ובאבן עזרא (שמות ב, ג) כתוב, דלכן שלחה את משה בנה על שפת היאור, גם כן מטעם זה, כי אמרה אל אראה במות הילד. אף

פרשת ויקהל פקודי מן ראש הישיבה שה"ת הרב חיים שמואלביץ זצלה"ה

שידעו מי הוא משה, שכשנולד נתמלא כל הבית אורה.

ובריש פרשת ויחי (בראשית מח, ז) כתוב ברש"י שיעקב אמר ליוסף בנו, שעל פי הדבור קבר את אמו בדרך אפרת ואפילו לבית לחם לא הוליכה, כדי שתהא לעזרה לבניה כשיגלה אותם נבזרואדן ויהיו עוברים דרך שם, יצאת רחל על קברה ובוכה ומבקשת עליהם רחמים (עי' ירמיה לא, יד) והקב"ה משיבה, (שם טו, טז) מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך וגו' ושבו בנים לגבולם. הרי שגם אצל נשמה קדושה כרחל, לאחר פטירתה, לא תהיה צעקתה נוראה כל כך, כשלא תהא קבורה על אם הדרך ממש אלא בבית לחם ולא יהיו בני ישראל עוברים סמוך לקברה ממש, אע"ג שגם בית לחם קרובה היא למאוד, (עי' רש"י בראשית מח, ז).

והחכם מכל אדם אמר (משלי כד ל"ב): "על שדה איש עצל עברתי ועל כרם אדם חסר לב", הרי שגם החכם מכל אדם צריך לעבור עליהם. "ואחזה אנכי אשית לבני", רק אחר הראיה אפשר לתת לב. וכתוב עוד הפעם "ראיתי", דאחר שימת הלב צריך ראיה שניה. ואח"כ "לקחתי מוסר", אחר כל זה צריך לימוד מוסר להתבונן במצבם ופחיתותם.

וגם אצל משה רבנו כתיב (שמות נ, יא): "ויצא אל אחיו וירא בסבלותם", וברש"י (שם): נתן עיניו ולבו להיות מיצר עליהם, שצריך נתינת עיניים ולב להיות מיצר עליהם. ובחז"ל במדרש שם (שמו"ר פ"א, כז), דנתן כתפו תחת משאו של כל אחד מהם, ואמר מי יתן מותי תחתים. שרק אחרי כל זה אפשר להרגיש בצערן, כאמור.

נתברר מכמה מקומות דאי אפשר להתבונן מרחוק. על כן אע"פ שנופלים בשדה המלחמה על שפת התעלה וברמת הגולן, אבל כיון שזה מרחוק אין אנו מרגישים בצער הזה, הגם שבנינו היקרים הם. ולכן אני אומר לכל מי שטוען שאפשר לו לנסוע הביתה לחו"ל ולהתפלל מרחוק על אחינו היקרים, שקר אתה דובר, שמרחוק אי אפשר להרגיש המצב ואי אפשר להתפלל עלינו כלל.

ואמרו חז"ל דכל הפורש מן הציבור ואינו משתתף בצערן אינו רואה בנחמתן, וכל המצער עצמו עם הציבור זוכה ורואה בנחמת צבור (תענית יא, א). והנכון כמו שכתב הפמ"ג (או"ח סו"ס תקעד) דגם מי שיכול להועיל בתפילה ופורש מן הצבור מלהתפלל עמהם, הוא בכלל זה.

YESHIVAS MIR YERUSHALAYIM

אוהבה אבקש

Annual Celebration Dinner
SUNDAY EVENING
ד' ניסן MARCH 22
BELL WORKS HOLMDEL, NEW JERSEY

Mr. & Mrs.
Nachum Rokeach
GUESTS OF HONOR

MEMORIAL TRIBUTE
מן המשגיח הגאון הרב ירוחם לבוביץ זצוק"ל
UPON HIS 90TH YAHRZEIT
הגאון הרב נחמן לבוביץ שליט"א ראש ישיבה

Mr. & Mrs. Meshy Bodner
לזכר נשמת אבין
ר' יצחק בן ר' ברוך באדנער ז"ל
KESSER SHEM TOV AWARD

Mr. & Mrs.
Yoni Abraham
AMUD HATORAH
AWARD

Mr. & Mrs.
Avi Rabinovits
YOUNG LEADERSHIP
AWARD

SHALOM STEIN
DINNER CHAIRMAN

RALPH HERZKA
SHLOMO YEHUDA RECHNITZ
LEGACY CHAIRMAN

SHAYA ACKERMAN
CAMPAIGN CHAIRMAN

AZRIEL INZELBUCH | ZEVI KLEIN
ALUMNI CHAIRMAN

DOVID SEITLER
JOURNAL CHAIRMAN

ALBERTO SAFRA
INTERNATIONAL CAMPAIGN CHAIRMAN

ELI BASCH | HILLEL ELBOGEN
YOUNG ALUMNI CHAIRMAN

DINNER SPONSOR
MERIDIAN
CAPITAL GROUP LLC

EXTENDED JOURNAL AD DEADLINE

SUNDAY, MARCH 15 • 12:00 PM

In the Merit of Mesirus Nefesh

Harav Hagaon Peretz Tarshish Shlita

A basic question can be asked about Parshas Vayakhel–Pekudei. When it comes to halachos that are relevant every single week, the Torah is extremely sparse with its words. Very few pesukim are devoted to discussing hilchos Shabbos at the beginning of Parshas Vayakhel, even though we have a large masechta called Shabbos, largely based on Chazal's derashos and instances of halachah leMoshe miSinai.

Yet when it comes to the Mishkan, the parshiyos of Terumah and Tetzaveh are devoted to discussing, in detail, the instructions for building the Mishkan and its keilim, as well as the creation of the bigdei kehunah. Then we have the parshiyos of Vayakhel and Pekudei, where the Torah tells us, again in great detail, that everything was done exactly as it was meant to be done. This could really have been encapsulated in a single passuk; the Torah could have told us, 'וַיַּעֲשׂוּ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה ה'. Why do we need this chazaras hashiur, in which each aspect of the Mishkan— the kerashim, the chatzer, the begadim and so on — are described in such great detail?

Rabbeinu Bechaye explains that this is because Hakadosh Baruch Hu wanted to show the chavivus He has for Klal Yisrael. Klal Yisrael had sinned, and HaKadosh Baruch Hu accepted their teshuvah, but they never returned to their madreigah at Mattan Torah. One might have thought, then, that Klal Yisrael would feel dejected and unhappy. But we see that this was not the case. They received the command to build the Mishkan, and within a day all the necessary materials were collected. We see that Klal Yisrael wanted to do the ratzon of Hakadosh Baruch Hu. They came with zerizus, with chavivus. In response, Hakadosh Baruch Hu says: "You showed your chavivus for Me — I will show My chavivus for you."

That is why we have two additional parshiyos telling us in detail how Klal Yisrael built the Mishkan.

IS PRECISION POSSIBLE?

The Brisker Rav teaches a beautiful idea, based on the Gemara in Bechoros that discusses whether it is possible to achieve an entirely precise measurement (efshar letzamtzem), or whether ultimately every measurement is, to some extent, approximate (ee efshar letzamtzem).

The nafka mina of this discussion, says the Gemara, relates to the Mishkan and its keilim, for which the Torah prescribes exact measurements: an amah, 2.5 amos, and

so on. If it's not possible to achieve an exact measurement, then Klal Yisrael could not have fulfilled the Torah's ratzon. It must be, then, that when we are instructed to use a precise measurement, a human being can achieve that exact measurement.

The Gemara rejects this proof, however, arguing that when the Eibeshter gave this command, He took into account the human inability to achieve absolute precision. In other words, when He commanded that the Aron should be 2.5 amos long, He meant that we should aim for the precise length to the best of our ability, but if the final length would be a bit longer or shorter, that would also be acceptable.

About Betzalel, the passuk states: וַיִּמְלֵא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים: וַיִּמְלֵא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים. בְּחֻמְרָא בְּתַבּוּנָה וּבְדַעַת וּבְכֹל מְלָאכָה. Noting that Betzalel was a craftsman, the Brisker Rav wonders why it was necessary for him to be filled with ruach Elokim, which means a spirit of nevuah, as Targum Yonasan teaches. Why did Betzalel have to be a navi?

The Brisker Rav answers by pointing to a passuk at the end of Parshas Pekudei. Earlier, the Torah tells us many times, וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה. Yet after everything is finished, we find this very repetitive statement: וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמְּלָאכָה וְהִנֵּה עָשׂוּ אֹתָהּ כְּאֲשֶׁר: וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמְּלָאכָה וְהִנֵּה עָשׂוּ אֹתָהּ כְּאֲשֶׁר. What is the meaning of this repetition?

The Brisker Rav explains that even though Hakadosh Baruch Hu's command could have been fulfilled had the builders not managed to achieve the precise measurements, in the end, Moshe Rabbeinu saw that everything had been done exactly as Hakadosh Baruch Hu had commanded. How was that humanly possible? The above Gemara seems to reject the possibility that a human can achieve that level of precision! The Brisker Rav explains that this is why Betzalel had to be filled with a spirit of nevuah — ruach Elokim. Only through nevuah could Betzalel build the Mishkan using the precise measurements dictated to Moshe Rabbeinu.

This is a beautiful vort. But what does this have to do with us? Betzalel was zocheh to nevuah, but we're very far away from it!

A beautiful Yerushalmi in Pe'ah (1:1), indicates how the Brisker Rav's insight is indeed relevant to us.

The Yerushalmi relates that there was a takanah made

in Usha that one who wishes to distribute money to tzedakah should not spend more than a fifth of his assets. Now, there may be some exceptions, such as for Torah, but in general the takanah applies – its goal being that a person should not give away too much of his money and become impoverished himself.

The Yerushalmi then quotes Rabban Gamliel as instructing someone, similarly, not to donate more than a fifth of his assets to tzedakah, and then notes that Rabban Gamliel predated the takanah made by the beis din in Usha. Why, then, is this takanah attributed to them?

The Gemara answers that this takanah did indeed predate the beis din in Usha, but it had been forgotten, until certain individuals merited to restore the takanah.

How does this come about? The Yerushalmi states: ללמדך שכל דבר שבית דין נותנין נפשן עליו הוא מתקיים. When a beis din is moser nefesh, when they exert themselves for a particular matter, it endures.

There's an Eibeshter in the world, and He wants Torah to endure. Therefore, even though it might seem that a later generation is not on the same madreigah as those that preceded it, and they may have forgotten certain halachos, Hakadosh Baruch Hu makes sure that they should remember. What happens is that those who exert themselves are zocheh to restore the lost halachos, as they were told to Moshe at Sinai.

IN PERFECT ALIGNMENT

This is not merely a maaseh rav, or a tale of tzaddikim; the Yerushalmi teaches this as a derashah from a passuk in our parshah: וּבְצִלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטָּה יְהוּדָה עָשָׂה אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה. It doesn't say that Betzalel did everything that Moshe commanded him; it says that he did everything that Hakadosh Baruch Hu commanded Moshe, implying that he fulfilled even those details that Moshe heard from Hakadosh Baruch Hu but did not transmit to him. Betzalel was zocheh to perceive the daas of the Ribbono Shel Olam even without hearing what He had commanded.

We see from here that a person who is moser nefesh, exerting himself to fulfill Hakadosh Baruch Hu's will, receives special siyatta d'Shmaya: not only does he not err, but he manages to do all that needs to be done.

Rav Chatzkel Levenstein was once giving a shmues, and he asked, why is it that the olam doesn't want to learn mussar? One might answer, he said, that it's because it's difficult. But that's not true, he continued. If I would

instruct everyone to fast for half a day, I'm sure many more people would listen to me, more than the number of people who learn mussar, even though fasting is objectively more difficult.

So what does the olam have against mussar? He explained that people love the Eibeshter and are happy to do things for Him – but they want to feel that they are accomplishing something. When a person fasts, even though fasting is just the absence of eating rather than a positive act, when he breaks the fast, he feels accomplished: "I fasted for the Ribbono Shel Olam."

And if, for instance, he goes to the mikveh, he feels, "I toiveled for the Eibeshter."

But when a person learns mussar, he doesn't feel that same sense of accomplishment. Rav Chatzkel related that he asked a chashuveh bachur, "Why don't you want to learn mussar?"

"I know already," replied the bachur. "Noch a mol gaavah, noch veiter emunah." I'm going to learn about gaavah again, and more about emunah?

When we learn mussar, we don't feel that we're doing anything. We're willing to do for the Eibeshter, but we need to feel accomplished.

This is a profound insight into human nature.

The term yegiah implies toil that does not necessarily yield immediate results, as the Gemara tells us, יגעתו ומצאתו – one who invests the effort will find results in the end. But it's the yegiah that the yetzer hara tries to prevent, stopping a person from working on himself and putting in effort even when the results are not immediately apparent.

Who are those who are zocheh to perceive the truth of the Torah? It's the ones who are moser nefesh, which means that they give up their own ratzon and do not seek to compile a list of accomplishments. Those people, who give their ratzon over to the Eibeshter, will be in sync with the daas of the Ribbono Shel Olam, and they're the ones who will be zocheh to perpetuate Torah in Klal Yisrael.

The yetzer hara does not want that, and therefore he tries to prevent us from investing yegiah.

Perhaps the ruach nevuah that Betzalel was zocheh to is something that is relevant to all of us. When we are moser nefesh for the Ribbono Shel Olam's ratzon, He gives us daas and helps us align our perception with the emes.